

Foreningen NORDEN

RIGSFÆLLESSKABET

Foreningen NORDENs bud på,
hvordan vi kan styrke kendskabet og
relationerne mellem Danmark,
Færøerne og Grønland.

2025

INDHOLDSFORTEGNELSE

01

INDLEDNING

De moderne samfund er tæt forbundne på mange områder og det samarbejde ønsker Foreningen Norden at bygge videre på.

02

MERE VIDEN STYRKER SAMARBEJDET

Ved at arbejde for mere dialog, gensidig respekt og interesse, er det muligt at skabe et bedre samarbejde på tværs af Rigsfællesskabet.

03

UDVEKSLING SKABER FORSTÅELSE

Ved at skabe muligheder for at lære hinandens kulturer, sprog, samfund og historie bedre at kende, kan der opbygges stærkere bånd, som vil gavne samarbejdet i fremtiden.

04

INTERNATIONALT (ARKTIS, NORDEN OG EU)

Verdens stormagter har gennem de seneste år udvist øget interesse for Arktis. Det skal derfor være en prioritet for både Rigsfællesskabet og de nordiske lande at sikre, at udviklingen i Arktis ikke sættes over styr.

INDLEDNING

Danmark, Færøerne og Grønland deler et kulturelt, familiært, historisk og politisk Rigsfællesskab, selvom landene også er forskellige på hver sin måde. De moderne samfund er tæt forbundne på mange områder og det samarbejde ønsker foreningen at bygge videre på. Foreningen ønsker at arbejde for at styrke et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde mellem landene.

Desværre er det gensidige kendskab mellem befolkningerne ikke særligt stort. Manglende indbyrdes kendskab avler uvidenhed og fordomme, hvilket skaber et dårligere samarbejde. Samtidigt har den amerikanske regerings ønske om at annektere Grønland sparket gang i diskussioner i alle tre lande om Rigsfællesskabets fremtid.

Rigsfællesskabet i sin nuværende form er under kraftigt pres og trænger til fornyelse. Derfor mener vi, at Rigsfællesskabet bør fornyes med henblik på at skabe et politisk samarbejde, hvor alle tre lande aktivt vælger hinanden til, og selv vælger, hvilke opgaver man ønsker at løse i fællesskab.

I de seneste år er den internationale opmærksomhed på Arktis øget kraftigt. I et nordisk perspektiv er det vigtigt, at de øvrige nordiske lande intensiverer sit samarbejde om Arktis. Kun ved at øge det gensidige kendskab, kan man styrke det folkelige samarbejde på tværs af hele Norden. Samtidigt har de nordiske lande en fælles interesse i at sikre Arktis som en fredelig region. Af alle disse årsager er det vigtigere end nogensinde før at styrke samarbejdet imellem landene i Rigsfællesskabet.

MERE VIDEN STYRKER SAMARBEJDET

Ved at arbejde for mere dialog, gensidig respekt og interesse, er det muligt at skabe et bedre samarbejde. Desværre er en af Rigsfællesskabets grundlæggende udfordringer i dag, at det er præget af manglende indbyrdes kendskab blandt befolkningerne.

Selvom vi deler fælles historie, værdier og demokratisyn, er det vigtigt at anerkende og forstå de moderne samfund, samt de unikke kulturelle og historiske træk ved disse områder.

Sprogene i de tre lande betyder meget for hver enkelt befolkning og det er derfor vigtigt at have et vist kendskab til hinandens sprog for at forstå hinanden, ligesom det er vigtigt at bevare og styrke mulighederne for at kunne bruge sit eget sprog i mødet med offentlige myndigheder så vidt muligt.

For at skabe større indbyrdes forståelse, skal der laves et stort folkeoplysningsarbejde, og der skal forskes mere i kendskabet på tværs af landene, hvis der skal skabes en vedvarende forandring. Derfor kræver det en kollektiv indsats af medier, uddannelsessystemet, kulturlivet, erhvervslivet og civilsamfundet.

Endelig er det vigtigt at skabe åbne og konstruktive samtaler mellem politikere på tværs af Grønland, Færøerne og Danmark. Kun ved at lytte til hinandens synspunkter og arbejde mod fælles løsninger, kan vi skabe tillid og styrke samarbejdet i Rigsfællesskabet.

Derfor mener vi?

Ved at arbejde for mere dialog, gensidig respekt og interesse, er det muligt at skabe et bedre samarbejde på tværs af Rigsfællesskabet. Desværre er en af Rigsfællesskabets grundlæggende udfordringer i dag, at det er præget af manglende indbyrdes kendskab blandt befolkningerne.

- ✓ Danske medier skal øge sin dækning af Rigsfællesskabet, Grønland og Færøerne. Ved at opprioritere hverdagshistorier og nyheder fra hele Rigsfællesskabet kan medierne øge kendskabet og nedbryde fordomme.
- ✓ At uddannelsessystemet skal spille en nøglerolle i at øge bevidstheden om, og forståelsen for, Grønland, Færøerne og Rigsfællesskabet blandt danske unge.
- ✓ At grundskolen og ungdomsuddannelseselever skal blive bedre til at byde folk fra Færøerne og Grønland velkomne, bl.a. ved at tilbyde kurser i akademisk dansk og intro til det danske kulturliv.
- ✓ At der skal udarbejdes (flere) undersøgelser af befolkningernes kendskab og holdninger til hinanden.
- ✓ At skolesystemerne på Færøerne og i Grønland skal fortsætte med at prioritere danskundervisningen, fordi dansk også fungerer som en nøgle til at forstå og etablere sig i resten af Norden.
- ✓ At civilsamfundet kan drage fordel af at styrke samarbejdet med aktører i Grønland og Færøerne med fokus på udveksling af erfaringer og kompetenceudvikling til gavn for alle.
- ✓ At der skal prioriteres særlige midler til film-, teater-, kunst- og andre typer kulturprojekter, som involverer parter fra mindst to af de tre lande i Rigsfællesskabet.
- ✓ At folkeoplysningsarbejdet i Danmark skal styrkes for at styrke almindelige borgeres viden om Grønland og Færøerne.
- ✓ At der etableres en informationstjeneste, som kan rådgive virksomheder, som ønsker at udvide til andre steder i Rigsfællesskabet.

RIGSFÆLLESSKABET

UDVEKSLING SKABER FORSTÅELSE

Foreningen NORDEN tror på, at kendskab giver venskab og at kendskab bedst skabes ved, at folk kan møde hinanden fysisk. Ved at skabe muligheder for at lære hinandens kulturer, sprog, samfund og historie bedre at kende, kan der opbygges stærkere bånd, som vil gavne samarbejdet i fremtiden. Heldigvis er der allerede aktører, som viser vejen her og som man kan lade sig inspirere af. Det gælder f.eks. efterskolerne, højskolerne og enkelte andre aktørers arbejde med at sikre fysiske møder mellem folk på tværs af landene.

Mens mange grønlændere og færingere bor eller har boet i Danmark, er udvekslingen den anden vej mindre. Samtidig lader der til at være en tendens til, at danskere, som bosætter sig i Grønland, ofte bliver bedre integreret i danske miljøer end i grønlandske. Selvom det er naturligt, er det vigtigt, at befolkningerne danner bånd på tværs af grupper. Danskere kan formentlig blive bedre til at integrere sig i det grønlandske samfund, når de flytter dertil for at arbejde, bo eller studere.

Et godt udgangspunkt for at styrke samarbejdet er at etablere og styrke gode udvekslingsmuligheder for alle indbyggere. For at dette skal kunne ske, må fonde, politikere og virksomheder være med til at sikre det nødvendige økonomiske fundament. Samtidig må politikere fra alle tre rigsdele samarbejde om at sikre så få grænsehindre som muligt.

Derfor mener vi?

Foreningen NORDEN tror på, at kendskab giver venskab og at kendskab bedst skabes ved, at folk kan møde hinanden fysisk. Ved at skabe muligheder for at lære hinandens kulturer, sprog, samfund og historie bedre at kende, kan der opbygges stærkere bånd, som vil gavne samarbejdet i fremtiden.

At der skal etableres en ordning, som giver flere elever og ungdomsuddannelser i Rigsfællesskabet mulighed for at komme på besøg hos hinanden i løbet af skoletiden.

At skolesystemerne på Færøerne og i Grønland skal fortsætte med at prioritere danskundervisningen, fordi dansk også fungerer som en nøgle til at forstå og etablere sig i resten af Norden.

At der skal etableres udvekslingsprogrammer for studerende, forskere og fagfolk fra de tre lande.

At Danmark skal anerkende færinger og grønlandere som nationale mindretal i Danmark, hvis de ønsker det. Det vil give dem særrettigheder til at bevare deres sproglige og kulturelle særegenheder, samt øge viden om dem blandt danskere

At et stærkere mellemfolkeligt samarbejde på tværs af landene skal prioriteres, bl.a. ved at styrke venskabsbysamarbejdet som redskab til kendskab og møder.

At der skal sikres midler til, at foreningslivet kan drage på udveksling hos foreninger i de andre lande, samt at danske foreninger med fordel kan arbejde for at involvere flere folk fra Grønland og Færøerne.

At landene skal samarbejde om at sikre så få grænsehindringer som muligt for at sikre mobiliteten mellem landene.

INTERNATIONALT (ARKTIS, NORDEN OG EU)

Verdens stormagter har gennem de seneste år udvist øget interesse for Arktis. Foreningen NORDEN er stiftet som en fredsbevægelse i kølvandet på 1. verdenskrig. Det skal derfor være en prioritet for både Rigsfællesskabet og de nordiske lande at sikre, at udviklingen i Arktis ikke sættes over styr.

Et stærkt samarbejde i Rigsfællesskabet skal medvirke til at sikre en endnu stærkere nordisk indsats for at sikre stabilitet, demokrati og fred i Arktis. I arbejdet med at bevare og udvikle en fredelig og stabil Arktisk region, er det vigtigt, at civilsamfundet og lokalbefolkningerne i Arktis bliver inddraget og hørt i den politiske udvikling. I denne sammenhæng bør Danmark altid være bevidst om, at det er på grund af Færøerne og især Grønland, at Danmark kan udøve indflydelse i Arktis.

Derudover er det vigtigt at samarbejde om områder, der går over grænser og hvor Rigsfællesskabets parter kan identificere fælles interesser og mål. Dette involverer områder såsom bæredygtig udvikling, miljøbeskyttelse, forskning, innovation og turisme. Ved at udveksle erfaringer og samarbejde mere om disse områder kan parterne sikre en mere bæredygtig udvikling til gavn for alle.

Derfor mener vi?

Foreningen NORDEN tror på, at kendskab giver venskab og at kendskab bedst skabes ved, at folk kan møde hinanden fysisk. Ved at skabe muligheder for at lære hinandens kulturer, sprog, samfund og historie bedre at kende, kan der opbygges stærkere bånd, som vil gavne samarbejdet i fremtiden.

- ✓ At Danmark, Færøerne og Grønland skal samarbejde stærkt om en fælles dagsorden for at sikre fred, stabilitet og demokrati i Arktis sammen med Norge, Island, Sverige og Finland.
- ✓ At Danmark skal involvere Færøerne og Grønland, når spørgsmål og beslutninger omhandler dem helt eller delvist, både i hjemlig politik og i internationale fora.
- ✓ At Færøerne og Grønland bør være fuldgyldige medlemmer af Nordisk Råd.
- ✓ At Danmark skal gøre mere for at hjælpe Færøerne med at indgå nye handelsaftaler med EU i kølvandet på Færøernes udfordringer med sine fiskeriaftaler med Rusland. Danmark skal også bistå Grønland over for EU.